

nieuwe regels uitgepakt. Dat zal nu niet anders zijn. Toen de handel elektronisch werd, kwamen er nieuwe regels om dezelfde waarde te geven aan klassieke en elektronische handelingen die functioneel equivalent zijn. Ik verwacht hier hetzelfde.”

Vragen

Dat neemt niet weg dat de technologie toch vragen oproept. Er bestaan veel blockchaintoepassingen en de vraag is hoe ze zich verhouden met elkaar. Iedereen ontwerpt vandaag eigen blockchains, maar de onderlinge verhoudingen zijn zoek. “Interoperabiliteit is belangrijk.”

Een andere vraag is of er bij smart contracts, die eigenlijk softwarecodes zijn, nog ruimte is voor interpretatie. Wat gebeurt er als de code gebrekkig is? “We moeten ons afvragen wat de verantwoordelijkheid is van elke partij”, aldus Louis-Dorsan Jolly.

“We moeten ons afvragen wat de verantwoordelijkheid is van elke partij.”

Ten slotte stelt Jolly de vraag in welke mate de blockchain-technologie verenigbaar is met de data protection regels, in het bijzonder de GDPR. Deze laatste werd ontworpen in een wereld van gecentraliseerde databanken, met ‘data minimisation’ als kernprincipe. “Wat betekent dit voor de blockchain, een gedistribueerde databank waarvan de gegevens uitgedeeld worden aan alle deelnemers?”

Tekst: Patrick Verhoest | Illustratie: Shutterstock.com

Falen – Een les op weg naar succes!

Een boek dat alle aspecten van falen in het ondernemerschap blootleegt en daarbij geen heilige huisjes spaart. Dat verdient de nodige aandacht. Auteur Paul Becue is dan ook niet aan zijn proefstuk toe. Eerdere publicaties van hem rond kredietverzekering groeiden uit tot standaardwerken. De auteur streeft overigens ook in dit werk naar volledigheid.

Een belangrijk deel van het boek betreft bijvoorbeeld alle juridische en financiële aspecten van het ondernemerschap. De keuze van de vennootschapsvorm, de aansprakelijkheden, de wijze van het faillissement of eventuele

---

“De vrees voor mislukking leeft bij 48% van onze bevolking tegenover slechts 28% in de VS.”

---

ontbinding, aspecten rond insolventie alsook herstructurering etc. krijgen ruim voldoende aandacht. De auteur is er bovendien in geslaagd om zowel de recente als de op til zijnde wetswijzigingen – onder meer in het vennootschapsrecht – mee in rekening te nemen. Dat verhoogt de houdbaarheidsdatum van het boek.

Een minstens even belangrijke verdienste van het boek, is dat de auteur zeer helder betoogt waarom falen maatschappelijk gezien een zeer nuttige functie vervult. Zoals de titel van het boek suggereert, is falen een weg naar succes en dat wordt op zeer overtuigende wijze neergezet. Dat geldt niet alleen voor individuele ondernemers maar ook voor de samenleving als geheel. Falen heeft uiteraard een kostprijs, maar falen draagt ook bij tot een meer dynamische economie en stimuleert innovatie. De macro-economische opbrengsten van creatieve destructie worden echter al te vaak miskend.

Maatschappelijke perceptie

Onze maatschappelijke perceptie ten aanzien van falen en falen is nefast. In ons land maar ook in Europa heeft niemand blijkbaar het recht om te mislukken. Door het fenomeen te bekijken door de bril van de gefailleerde, krijgen we in dit boek vernieuwende inzichten, onder meer wat betreft de stigmatiserende effecten van falen. Mensen die geconfronteerd worden met een faillissement krijgen logischerwijze vaak te maken met geldproblemen, maar ook psychische kwalen en een inkrimping van hun sociaal netwerk vormen grote pijnpunten. “De reacties van de buitenwereld zijn niet te veronachtzamen”, zo waarschuwt Becue. De rode draad is een psychische schok met een belangrijk verlies aan zelfvertrouwen en veel slapeloze nachten. De gefailleerde voelt zich vaak veroordeeld door de samenleving.

“We zijn in ons land nog een heel eind verwijderd van het adagium ‘fail fast, fail cheap and fail often’.”

Een analyse van de mogelijke oorzaken van falen in het ondernemerschap leert dat falen lang niet altijd mag geassocieerd worden met persoonlijke fouten van de ondernemer of de bedrijfsleiding. Helaas zit stigmatisering ten aanzien van gefailleerden diep ingebakken in onze gewoontes en onze cultuur. Maar ook de wijze waarop een mogelijk of nakend faillissement wordt afgewikkeld, draagt bij tot stigmatisering. Dat past bij een samenleving die voor mislukking weinig mededogen duldt. In een cultuur waarin het respect voor ondernemerschap reeds op een laag pitje staat, legt dit extra druk bij diegenen die verantwoordelijkheid of initiatief willen nemen.

Onze manier van omgaan met falen is eigen aan onze cultuur en maakt het extra moeilijk voor mensen met een voorgeschiedenis om nadien nog aan de bak te geraken.

In Vlaanderen wil slechts 16% van de gefailleerde ondernemers er opnieuw aan beginnen. Bijna de helft komt terecht in de werkloosheid. De contrasten met andere landen, maar vooral met de VS, zijn groot. Onze cultuur is echter ook nefast voor wie er voor de eerste keer wil aan beginnen. De vrees voor mislukking leeft bij 48% van onze bevolking tegenover slechts 28% in de VS. Het maakt dat wijzelf veel minder ondernemend zijn en minder vaak een eigen zaak beginnen. Uiteraard speelt ook ons uitgebreid sociaal vangnet en onze hoge arbeidsbescherming een rol bij die keuze.

Lichtpunten

De auteur ziet echter ook lichtpunten. Een aantal recente hervormingen zullen bijdragen tot een meer positief ondernemersklimaat en meer respect voor gefailleerde ondernemers. Maar het gaat nog niet ver genoeg. Vooral de stigmatisering moet meer gestructureerd worden aangepakt. Hiervoor geeft de auteur een reeks aanbevelingen. Hij stelt voor om een duidelijker onderscheid te maken tussen wie louter pech heeft gehad en wie te kwader trouw heeft gehandeld. Daarnaast zijn er een hele reeks maatregelen nodig om ervoor te zorgen dat ondernemers sneller failleren. Dat verlaagt de kosten die een faillissement met zich meebrengt en het is ook beter voor de betrokkenen zelf, omdat wordt vermeden dat ze door een te diep dal dienen te gaan.

We zijn in ons land echter nog een heel eind verwijderd van het adagium ‘fail fast, fail cheap and fail often’. Het boek van Paul Becue bevat in elk geval een aantal recepten die ons dichterbij dat doel kunnen brengen.

Tekst: Geert Janssens | Foto's: GF

Becue, Paul (2018), Falen: een les op weg naar succes!, Gent: Skribis, 200 blz., ISBN 9789073626812.

Bestelinfo: Prijs € 20,00. ETION-leden kunnen het boek bestellen aan € 15,00 mits bestelling via www.skribis.be en gebruik van de kortingscode 'etion'. Deze actie is geldig tot 1 juli 2018.

